

MARNÓ JÁNOS

A cselekmény – Isten ha egyszer lábra kap

RÉSZLETEK

10

Nem tudok biztosabb menhelyet a vers számára – ezen kívül –, mint a hullaház. Mérhetetlen felszabadulás érheti ott a megszállottakat. Külön az alváz és külön a húr, mely elpattant, valamint úgy látom, fejből, ez az az ártér, ahol mennél hajszoltabb indulatától az ember, annál vadabbul szűkül átérni rajta, annál fontosabb dolga támad ezer, csak hogy megússza szárazra tenni a lábát, ahol a vers fantomfájdalmaktól szenved.

10/b

Maradt a helyén a hullaház, az ártér – átérni rímpár, s talán még egy-két szó, egészében hulladéknak találtam az eredeti darabot, és a törekvésem, hogy ez a hulladékosság foghatóbbá és szemléltetőbbé váljék a saját világnézetét próbára tevő olvasó számára. Nem baj, gondolom, ha teljesen kénye-kedve szerint utaztatja meg a szemét a szavakon, szóközökön, ez a darab a halottak privilégiumát firtatja – talán egy másféle megszállottságra.

Sejtelmem nincs erről a másféle megszállottságról. A szagát, az ízét már éreztem, szavam azonban nincsen rájuk, a vers ekképp egyetlen szót igyekszik helyettesíteni, több egyetlen szót, sokkal-sokkal többet, mint amennyi... Bocsánatát kérném a lehetséges Olvasómnak, ha szerénytelenségen kapott volna rajta. Például kivagyiságon. Mohó kivagyiságon. Hiszen sem akkor, sem most nem tudom elárulni, ki vagyok valójában. Nemtudásommal pedig hogyan kérkedhetnék? Hohó!

11

*Ám hogy mivégre kell a rend, arról
nehezebb szólania, mint egy mellszobor.
Vékony madárcából – porladó vízcsepp –
szórja a bánatot szét a tekintete.
Lerogy egy székbe, légszomjtól felriad,
izzadt bőréhez odasül a műbőrös
vattakabát. Hallgat vagy süket-e,
nem rajta múlik, hanem előbb-utóbb
fölér az akaratáig a lélek,
vagy ha mégsem, a fejét zúzhatja szét
zúgásával a süket bűvárharang.*

11/b

Merthogy csakugyan rend-e a lelke mindennek? Harmincnyolcadik évemben jártam, amikor a szóban forgó vers kikerült a kezem közül, a vers eredeti változata, amit most némiképp átdolgoztam, újraértelmeztem, módosítottam az érhálózatán. Annak idején örömmel hallgattam a belső sugallatokra – mára pedig még abban is elbizonytalanodtam, mit értsek belső sugallaton. Nemhogy örülnék is még neki. Így hát megengedhető talán kiemelnem egy apró mondatrészt mint anyagazonos kulcsot a vershez, íme: „nem rajta múlik”. Igen, de mi nem múlik rajta? A hallgatás vagy a süketség rendje? Vagy a rend rendeltetésének a kérdése? Vagy nem is a kérdése, hanem a sorsa? Hogy az akarat valaha is fölérhet-e a lélekig, anélkül, hogy éneknek álcázná magát, az már-már teológiai kérdésnek hat, ma pedig kevesen vallhatják jó szívvel hívőnek magukat, és magamat csak rossz lelkiismerettel sorolhatnám be a kevesek közé. Rég elmúlt az az idő, amikor Isten lábra kapott abban az eseményben, amit az esemény eleszenvedője cselekménynek keresztelt át. Mert ösztönösen biztosra vette, hogy Istennek tetsző cselekedet, amit ő akkor elszenvedett, ennek a bizonyosságának az érzete válhatott Isten lábának a képzetévé, és járásává ekképp.